

Stalkaarsen 17b
4205 PG Gorinchem
tel. 0183-649445
email admin.cirkel@stichting-logos.nl

Verantwoording bij de Veiligheidsmonitor juni 2020

Resultaten

De school gemiddelden uiteengezet per groep voor welbevinden, betrokkenheid en veiligheidsbeleving is:

groep	norm	welbevinden	betrokkenheid	veiligheidsbeleving (uitkomsten op schaal)
SO-A	56%	56%	42%	42,9% - 100%
SO-B	70%	72%	69%	87,5% - 100%
SO-C	70%	70%	59%	50% - 100%
S1	63%	82%	79%	100%
S2	63%	78%	64%	50% - 75%
VSO-1	61%	79%	52%	72,7% - 100%
VSO-2	75%	67%	70%	45,5% - 81,8%
VSO-3	72%	72%	71%	85,7% - 100%
VSO-4	68%	87%	81%	58,3% - 83,3%
S3	50%	94%	71%	16,7% - 100%

Zien! Leerling 1-16 Leer- en leefklimaat als monitoringsinstrument - aanpassing

Elk schooljaar wordt de monitoring van de sociale veiligheid in de periode maart-april afgenomen. Er is bewust gekozen voor deze periode, zodat in de maanden ervoor een basis gelegd kan worden op de gebieden van bekend en vertrouwd raken met de alledaagse schoolse setting binnen de huidige groep, het bekend en vertrouwd raken met de (nieuwe) klassensetting en (nieuwe) begeleiding van de groep en het zoveel als mogelijk opbouwen van een vertrouwensband tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en groepsleerkracht(en).

Voor schooljaar 2019-2020 stond in de periode maandag 16 maart tot en met maandag 6 april het afnemen van ZIEN! op de zorgkalender ingepland. Om de sociale veiligheid te monitoren zouden we gebruik maken van het invullen van de lijst Leer- en Leefklimaat inclusief veiligheidsbeleving voor leerlingen die in dit schooljaar 10 jaar of ouder zijn en leerroute PC of C hebben. Voor de leerlingen die nog geen 10 jaar zijn of ouder dan 10 jaar zijn met leerroute E en P en voor de leerlingen uit S1 (anti-structuurgroep) is afgesproken een notitie in ParnasSys te zetten.

Door de ontstane situatie van thuisonderwijs in verband met COVID-19 heeft het afnemen van Leer- en leefklimaat voor de leerlingen die dit betreft geen doorgang kunnen krijgen. Er is daarom voor alle leerlingen van school gekozen voor het schrijven van een notitie in ParnasSys over de sociale veiligheid. In de notitie per leerling is er informatie gegeven over de volgende stellingen:

- Voelt zich veilig op school;
- Voelt zich veilig in de klas;
- Voelt zich veilig op het plein;
- Hoort erbij in de groep;
- Voelt zich veilig op weg naar school/huis.

Aan de hand van de meest gangbare dagelijkse schoolsituatie is er zo algemeen mogelijk per leerling een notitie geschreven. Reden voor dit besluit is dat we inschatten dat het voor leerlingen niet haalbaar is om de lijst in te vullen nadat ze 8 (betreft voor leerlingen uit het SO) /11 weken (betreft voor het leerlingen uit het VSO) niet op school zijn geweest. Ook vinden we het gezien de objectiviteit niet wenselijk om aan het begin van het nieuwe schooljaar de lijsten in te laten vullen.

Beschrijving

Als school maken we gebruik van Zien! voor het observeren van het welbevinden, de betrokkenheid en de sociale vaardigheden. Uitgangspunt is de leerlingen (die dat kunnen) op vergelijkbare schalen te bevragen, omdat we het belangrijk vinden dat de resultaten ook daadwerkelijk gebruikt worden voor het verbeteren van de veiligheidsbeleving als dat nodig blijkt te zijn. Door op vergelijkbare schalen te observeren/te bevragen, kunnen we resultaten goed vergelijken en inschatten of leerlingen een goed beeld hebben van hoe het gaat en/of leerkrachten goed observeren. Een tweede belangrijk voordeel van Zien! vinden we dat de resultaten per leerling bekend zijn. Hierdoor kunnen we snel bepalen met welke leerlingen we in gesprek gaan/die we beter gaan observeren. Bovendien zitten alle resultaten dan in één systeem en kan er bekeken worden of er per leerling/groep (als de groep redelijk

hetzelfde blijft) trends waarneembaar zijn.

Ondanks de wijziging in werkvorm door de ontstane situatie in verband met COVID-19 is er voldoende zicht op het welbevinden, de betrokkenheid en de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Door op individueel niveau naar een leerling te kijken door de groepsleerkracht(en) van de leerling, is er zo goed als mogelijk een objectief beeld geschetst. We zijn ons bewust dat door het schrijven van de notitie er vanuit de leerlingen geen input is geweest om hun eigen, persoonlijke kijk op de dagelijkse situatie te geven. De bevindingen hierover worden in het gedeelte 'Analyse' beschreven.

Twee keer per jaar vult minimaal één groepsleerkracht van de groep Zien! (ruwe score norm 1-16) in. Daarin is expliciet aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de leerling. Als er minder signalen van welbevinden en/of betrokkenheid zichtbaar zijn, wordt altijd in overleg met de overige betrokkenen rond de leerling (in ieder geval met ouder(s)/verzorger(s)) gezocht naar mogelijke oorzaken en oplossingen. De algemene observatielijst van ZIEN! is door de groepsleerkracht(en) voor alle leerlingen uit de groep ingevuld, ongeacht leerroute en leeftijd. Dit geldt voor zowel de SO- als de VSO- afdeling. Bij de analyse van de gegevens is gebruik gemaakt van de Observatielijst ZIEN! leerjaar 1-16 (ruwe scorenorm), die afgenomen is in april 2020, de notities over sociale veiligheid per leerling en de groepsanalyse die door de groepsleerkracht(en) is geschreven. Door de uitkomsten van de documenten en de incidentenregistratie bij de analyse te gebruiken, hebben we een zo betrouwbaar mogelijk beeld gekregen van de veiligheidsbeleving van de leerlingen.

Privacy gewaarborgd

Per leerling is een notitie geschreven door de groepsleerkracht(en) van de groep waar de leerling in deelneemt. Voor het zo objectief mogelijk beschrijven van de meest gangbare alledaagse situatie zijn de stellingen zo geformuleerd dat er een beeld geschetst kan worden op het gebied van welbevinden, betrokkenheid en veiligheid, wordt er een algemeen beeld van de dagelijkse situatie geschetst en is er ruimte om een toelichting te geven per stelling. De notities zijn besproken/nagekeken binnen het team van de groep (klassenassistent(es) en indien van toepassing met duo-collega), zodat het beeld zo realistisch en compleet mogelijk is.

Analyse van de gegevens

We zijn tevreden met de resultaten van de de school wat betreft welbevinden, betrokkenheid en veiligheidsbeleving.

In SO-A leren de leerlingen bekend en vertrouwd te raken met de schoolse situatie en haar vele facetten. Een ruime periode van gewenning is hiervoor noodzakelijk. Sociaal-emotioneel zijn de meeste leerlingen heel jong en wordt maatwerk op individueel leerlingniveau geboden, waarbij er vooral ingezet wordt op welbevinden en betrokkenheid. De meeste leerlingen lijken zich in de dagelijkse setting veilig te voelen op school. Dit is niet duidelijk terug te zien in de score van ZIEN!, waarbij welbevinden een score heeft van 56% en een aantal leerlingen ook laag scoren. Dit zit hem echter vaak meer in de leerling zelf (gedrag, beperking) dan in het gevoel van veiligheid die de leerlingen ervaren.

Tot slot is het van belang om te melden dat de resultaten voor de groepsleerkrachten herkenbaar zijn. Het verschil tussen de verschillende vragenlijsten is te verklaren doordat het gedrag dat wordt bevraagd in het gebied van welbevinden bij de ZIEN! vragenlijst nog niet aanwezig is bij de leerlingen.

Leerlingen uit SO-B, SO-C, S1, S2 (auti structuurgroepen) en VSO-1 zijn over het algemeen bekend en vertrouwd met de schoolse situatie. Er wordt ingezet op ontwikkelingsgericht onderwijs, waarbij er ook veel aandacht besteed wordt aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Aandachtspunt bij deze groepen is dat de leerlingen vaak afhankelijk zijn van de begeleiding. Leerlingen hebben begeleiding nodig om tot werken en spel te komen. Waar op groepsniveau aan gewerkt kan worden is het zelf initiatief nemen en het leren inzien hoe leerlingen dingen kunnen doen, aanpakken of om hulp kunnen vragen. Inzet is gericht op het meer zelf initiatief leren nemen.

De leerlingen in SO-B voelen zich veilig op school, in de klas, op het plein en met klasgenoten in de klas. Het welbevinden is hoog. De leerlingen gaan graag naar school en voelen zich veilig op hun plaats. De groep is rustig en de leerlingen gaan goed met elkaar om. Het sociaal initiatief en het inlevingsvermogen zijn het laagst. De leerlingen zijn veel afhankelijk van de begeleiding en hebben de begeleiding ook veel nodig om tot werk en spel te komen.

Wat betreft SO-C is het welbevinden gegroeid. Daarnaast maken de meeste leerlingen op diverse gebieden een kleine vooruitgang. De betrokkenheid van de leerlingen is wisselend. Dit is terug te zien in de vragenlijst. In het afgelopen schooljaar was incidenteel de veiligheid van leerlingen niet altijd te waarborgen. Dit had te maken met het gedrag van één leerling. Door een nauwe samenwerking tussen verzorgers, begeleiding van de groep, orthopedagoog en directie is hier zo goed mogelijk op geanticipeerd.

Vanuit de dagelijkse praktijk en de notities blijkt dat de leerlingen in S1 zich veilig voelen in en rond de school en groep. Leerlingen zijn gegroeid in welbevinden. Door hun autisme hebben de leerlingen moeite met sociale vaardigheden. Ze weten wel hoe verschillende emoties eruit zien maar er op een toepassende manier mee omgaan is voor hen lastig.

S2 betreft de auti structuurgroep tot ongeveer 15 jaar. Welbevinden en inlevingsvermogen scoren hoog. Impulsbeheersing scoort bovengemiddeld in een makkelijke, uitnodigende situatie. Ditzelfde geldt voor sociale flexibiliteit. Lagere scores zijn op het gebied van betrokkenheid, sociale autonomie en sociaal initiatief. Dit is verklaarbaar gezien de problematiek van deze groep. Binnen de veilige situatie, met bekende mensen kan iets geoefend en in getraind worden. Op het moment dat de situatie verandert of moeilijker wordt krijg je een totaal ander beeld. De leerlingen zetten hier wel hele kleine stapjes in, maar het maken van de transfer naar een andere situatie gaat heel langzaam.

Wat betreft de leerlingen uit VSO-1 zijn zij ten opzichte van oktober 2019 (afname 1 van ruwe score norm 1-16) op veel gebieden achteruit gegaan, terwijl dit in de klas niet zo duidelijk te merken is. Het welbevinden is beter dan in oktober, op de andere gebieden is alleen maar achteruitgang te zien. Verklaring hiervoor is niet bekend. Bekend is dat VSO-1 een zwakke sociale groep betreft. De leerlingen hebben veel nabijheid/sturing van

begeleiding nodig. Dat ze minder betrokken zijn, hangt samen met het sociale aspect. Leerlingen zijn betrokken als het voor hun relevant is wat er wordt aangeboden. Dit is lastig in een klas met grotere didactische verschillen. Sociaal initiatief is lastig voor deze groep. Er is geprobeerd om dit te stimuleren door leerlingen wisselend met elkaar te laten samenwerken of spelen. Veel leerlingen blijven een voorkeur houden. Sociale flexibiliteit is ook sterk verminderd (12%). Leerlingen doen allemaal graag hun eigen zin tijdens samenwerken of spelen. Ze vinden het nog steeds heel lastig om de zin van een ander te doen. Sociale autonomie is gezakt met 8%. Leerlingen hebben veel nabijheid van begeleiding nodig om een sociaal contact aan te gaan. Het inlevingsvermogen is verminderd met 13%. Ze vinden het niet belangrijk wat een medeleerling doet of vertelt.

In het VSO, betreft de groepen VSO-2, VSO-3, VSO-4 en S3, vindt er een kanteling plaats van ontwikkelingsgericht onderwijs naar functie- en toekomstgericht onderwijs. Ter voorbereiding op het wonen, werken, vrije tijd en burgerschap is het van belang dat de leerlingen kunnen leren in een betekenisvolle context. De aspecten van de sociaal-emotionele ontwikkeling lopen als een rode draad door het dagelijkse aanbod (betreft zowel tijdens theoretisch aanbod als aanbod op het gebied van praktijk).

In VSO-2 zijn de betrokkenheid en het welbevinden in het afgelopen schooljaar licht gestegen. Wat betreft ruimte nemend en ruimte gevend gedrag geldt ongeveer hetzelfde. De verbindende factor is de begeleiding. De groep is gegroeid in het stukje 'samen', maar het blijft een groot punt van aandacht. Het ruimte geven aan elkaar is lastig voor enkele leerlingen met als gevolg dat verhoudingen binnen een groep vaak niet gelijk waren en het gevoel van veiligheid soms onder druk kwam te staan. De sociaal-emotionele leeftijd van diverse leerlingen zit tussen de 1,5 en 3 jaar. Hierdoor hebben de leerlingen veel behoefte aan nabijheid en sturing van begeleiding. Er zijn verschillende aanpassingen in het programma geweest om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de behoeftes van de leerlingen.

De leerlingen uit VSO-3 laten een heel stabiel beeld zien van alle aspecten van ZIEN! Dit blijkt zowel uit de ZIEN! observatie (ruwe score norm 1-16) als uit de notities in verband met de monitoring van de sociale veiligheid. De betrokkenheid van de groep is 71% en het welbevinden is 72%. Op individueel niveau zijn er enkele aandachtspunten. Sinds het voorjaar is er een nieuwe leerling in deze groep gestart. Het wennen aan de dagelijkse gang van zaken binnen school heeft tijd nodig. Ook voor de klasgenoten is het wennen aan een nieuwe leerling binnen de groep. Er zijn enkele leerlingen die gezien hun gedrag gebaat zijn bij duidelijke grenzen en afspraken en ondersteuning in de omgang met de andere klasgenoten. Met hulp van de ondersteuningsbehoefte wordt bij deze leerlingen ingezet op het zo optimaal mogelijk functioneren binnen de groep.

VSO-4 betreft een open groep, waar iedereen goed in wordt opgenomen. In de groep zitten meerdere 'eenlingen'; er zijn weinig hechte vriendschappen tussen leerlingen. Op individueel gebied zijn er enkele opmerkingen: Een leerling speelt begeleiding woning en school tegen elkaar uit door tegenstrijdige signalen te geven, waardoor er niet altijd grip is op situaties rondom de leerling. Het vertrek van een leerling met specifieke ondersteuningsbehoefte heeft meer ruimte gegeven voor andere leerlingen. Ook door het stage lopen van een leerling is er meer rust in de groep gekomen. Afgelopen schooljaar is de zelfstandigheid vergroot. Stage zorgt voor een sprong in de ontwikkeling op sociaal-emotioneel gebied.

Wat betreft de leerlingen uit S3 (auti structuurgroep) wordt gezien dat er soms situaties zijn die onveilig voelen bij de leerlingen. De verklaring hiervoor is dat leerlingen boos en onrustig kunnen worden. De leerlingen hebben weinig inlevingsvermogen om te zien wat bij hen hoort en wat bij de ander hoort. Leerlingen kunnen hun eigen gedrag niet goed reguleren, zitten op het niveau dat ze erg aan hun eigen mening vast houden. Doordat leerlingen het lastig vinden om zich te uiten, te communiceren of om inlevingsvermogen in de ander te hebben, voelt het vaak onveilig. De leerlingen geven dit ook aan, zich soms zo te voelen. Het heeft voornamelijk betrekking op een enkele leerling die erg onvoorspelbaar is. Door de leerlingen onderwijs één op één aan te bieden, de leerlingen regelmatig in kleine groepjes te laten werken in aparte ruimtes, de betreffende leerling een deel van de dag apart van de groep te laten werken en leren wordt er zoveel als mogelijk ingezet op welbevinden en het vergroten van de veiligheid.

Welbevinden en betrokkenheid

Betrokkenheid: Bij de leerkrachtvragenlijsten scoort betrokkenheid bij de meeste groepen hoog (52%-81%). Uitzondering betreft SO-A, namelijk 42%. Voor toelichting hierop zie analyse bij SO-A. De score van VSO-1 betreft 52%. De groepsleerkracht geeft aan dat leerlingen ten opzichte van oktober 2019 (afname 1 van ruwe score norm 1-16) op veel gebieden achteruit gegaan, terwijl dit in de klas niet zo duidelijk te merken is. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de analyse bij VSO-1.

Welbevinden: Bij de leerkrachtvragenlijst scoort welbevinden bij de meeste groepen hoog (67%-94%). Uitzondering betreft SO-A, namelijk 56%. Voor toelichting hierop zie analyse bij SO-A.

We zijn tevreden dat welbevinden door groepsleerkrachten over het algemeen hoog wordt gescoord. Wanneer de score minder gewenst uitvalt is dit te verklaren.

Welbevinden is een speerpunt van onze school. We bieden de leerlingen een veilig pedagogisch klimaat, nabijheid en voorspelbaarheid. Scholing op emotionele ontwikkeling (Dösen) en 'Geef me de vijf' is effectief geweest.

Stand van zaken ontwikkelpunten van het schooljaar 2019-2020

Verhogen van betrokkenheid

Het verhogen/op peil houden van de betrokkenheid blijft een speerpunt van de school. De leerkrachten zijn zelf verantwoordelijk voor dit proces. Er wordt binnen school gebruik gemaakt van de 'Teach like a champion' technieken.

Aandacht voor Pestbeleving en Pestgedrag

Door het invullen van de notitie per leerling aan de hand van de stellingen is er gekeken naar het veilig voelen in diverse settings en het in de groep erbij horen. Aan de hand van de uitwerking per stelling is er over het algemeen sprake van een positieve uitslag wat betreft pestbeleving en ook is er over het algemeen sprake van een positieve uitslag wat betreft pestgedrag. Door de notities is het niet mogelijk om specifieke percentages wat betreft pestbeleving en pestgedrag te geven en te verklaren.

Aandacht voor Impulsbeheersing en Sociale flexibiliteit

De vaardigheden Impulsbeheersing en Sociale flexibiliteit zijn in het afgelopen schooljaar opgenomen in de plannen voor de leerlingen. We zien met name bij de VSO groepen positieve ontwikkeling op de vaardigheden Impulsbeheersing en Sociale flexibiliteit.

De leerlingen uit de SO-groepen en S-groepen laten de vaardigheden van Impulsbeheersing en Sociale flexibiliteit nog weinig zien. Een verklaring hiervoor is onder andere de lage emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Deze leerlingen hebben ondersteuning nodig bij het ontwikkelen van hun sociale vaardigheden. Komend schooljaar willen we de ondersteuning verder optimaliseren door verdere toepassing van de kennis van de emotionele ontwikkeling van de leerlingen en verdiepen van de kennis en toepassen van de pedagogische vaardigheden van de begeleiders. Afgelopen schooljaar hebben alle begeleiders van de groepen de training van 'Geef me de vijf' gevolgd. Dit heeft naast kennis veel praktische handvatten om in de groep mee aan de slag te gaan opgeleverd.

Actiepunten voor het schooljaar 2020-2021

Betrokkenheid

- Het inzetten op betrokkenheid door aanbod 'Teach like a champion'.
- Pedagogische vaardigheden, klassenmanagement en directe instructiemodel door middel van leren van elkaar en delen met elkaar.
- Het optimaliseren door verdere toepassing van de kennis van 'Geef me de vijf' en verdiepen van de kennis en toepassen van de pedagogische vaardigheden van de begeleiders.

Impulsbeheersing en sociale flexibiliteit

- Het optimaliseren door verdere toepassing van de kennis van de emotionele ontwikkeling van de leerlingen (Dösen).
- Het optimaliseren door verdere toepassing van de kennis van 'Geef me de vijf' en verdiepen van de kennis en toepassen van de pedagogische vaardigheden van de begeleiders.

Kennis en omgang met het instrument ZIEN!

- Aandacht voor het zo objectief mogelijk invullen van de observatielijsten door de groepsleerkrachten.
- Aandacht voor de behaalde scores van de leerlingen en het behalen van de norm passend bij de leerroute en de uitstroombestemming van de leerling.

Het effect daarvan is

Betrokkenheid:

We zien dat leerlingen meer betrokkenheid laten zien met betrekking tot het aanbod.

40% van de groepen heeft de norm passend bij de groepssamenstelling behaald (leerkracht vragenlijst).

Impulsbeheersing en Sociale flexibiliteit

Op het gebied van Sociale flexibiliteit heeft 60% van de groepen de norm passend bij de groepssamenstelling behaald (leerkracht vragenlijst). Voor Impulsbeheersing geldt dat 50%

van de groepen de norm passend bij de groepssamenstelling heeft behaald (leerkracht vragenlijst).

Kennis en omgang met het instrument ZIEN!

Doordat de groepsleerkrachten de lijsten meer objectief kunnen invullen, krijgen we een nog meer representatief beeld van de groepen.

Groepsleerkrachten kunnen de opbrengsten per groep en per leerling analyseren en passende verwachtingen hebben per groep en per leerling.

De volgende acties zullen gaan plaatsvinden

- Studiedag op vrijdag 6 november 2020: Het volgen van een trainingsdag over het begeleidbaar maken van psychisch en gedragsmatig grensoverschrijdende uitingen. Specifieke aandacht zal er in het bijzonder zijn voor het begeleiden van leerlingen met een hechtingsproblematiek.
- Studiedag op maandag 8 maart 2021: Het volgen van een cursusdag over Sensorische Informatieverwerking, waarbij een koppeling gemaakt zal worden naar het gedrag van leerlingen.
- Tijdens de drie groepsbesprekingen aandacht voor het optimaliseren van het gebruik van het instrument ZIEN!

We streven ernaar dat volgend jaar de veiligheidsbeleving is:

Gezien de instroom van nieuwe leerlingen en het vergroten van de groepen streven we ernaar dat de veiligheidsbeleving gelijk blijft aan de huidige positieve ontwikkeling.

Datum: 18-06-2020

Naam: Akko van Doorn (directeur)